

Könyvtárközi szolgáltatások Litvániában

A Litván Nemzeti Könyvtár a legfontosabb tudományos könyvtár Litvániában, amely parlamenti könyvtári funkciókat is ellát. Állománya 7 millió példányt és 2 millió címet ölel fel. 2005-ben a könyvtárnak 365 ezer látogatója, 29 ezer regisztrált használója és 1,3 millió kölcsönzése volt.

A könyvtárnak 6 központja, 19 osztálya és 16 olvasóterme van, a feladatokat összesen 510 dolgozó látja el, közülük 376 könyvtáros szakember. 2005-ben a nemzeti könyvtár európai uniós strukturális alapokból 4 millió eurót kapott a *Virtuális könyvtári információs rendszer* projektjére. Ennek megvalósításakor olyan közgyűjteményi adatbank jön létre, amelyben könyvtárak, levéltárak és múzeumok a kulturális örökség részét képező dokumentumait fogják tárolni (3 millió 605 ezer oldalon).

A rendszer alapját a már működő LIBIS rendszer alkotja. A LIBIS a Litván Automatizált Könyvtárak Integrált Rendszere, amely a nemzeti, regionális, nyilvános és szakkönyvtárak funkcióinak ellátására egyaránt képes. A LIBIS moduljai: katalogizálás, beszerzés, OPAC, olvasói szolgáltatások, könyvtárközi kölcsönzés.

A nemzeti könyvtár nyolc különböző típusú katalógust épít:

- LIBIS - 84 könyvtár közös katalógusa 1997-től;
- a könyvtár elektronikus katalógusa (1992-től);
- speciális dokumentumok cédulakatalógusa (1998-ig);
- nemzeti bibliográfiai adatbázis;
- 1994-2002 között megjelent időszaki kiadványok cikkeinek bibliográfiai archívuma;
- az EU hivatalos dokumentumainak bibliográfiai adatbázisa;
- litván elektronikus források archívuma;
- a nemzeti könyvtár cédulakatalógusa.

A könyvtárközi kölcsönzés az olvasószolgálat részeként két fővel működik, az egyik munkatárs a hazai, a másik a nemzetközi igényeket látja el. 2001 óta minden dokumentumot közvetlenül lehet

kérni az elektronikus katalógusból a rendszeren keresztül. A kéréseket többségében elektronikus postával teljesítik. 2005-ben 2259 kérés érkezett a litván könyvtárakból, 1766 dokumentumot kölcsönöztek, ebből 353 másolat volt. 109 külföldi igény érkezett, 79 dokumentumot továbbítottak, ebből 36 volt másolat. Külföldi könyvtárakba 845 kérést küldtek, 691 dokumentumot kaptak, ezek közül 253 másolat volt. Litván könyvtárakba csupán 27 kérést küldtek, és 20 dokumentumot kaptak tőlük.

Litván adatbázisok:

- 5 Ci - litván, orosz, angol és német cikkek adatbázisa;
- ELTA - aktuális litván és nemzetközi hírinformációk;
- LITLEX - jogi információs rendszer;
- STAS - statisztikai elemző rendszer;
- Business News - online gazdasági archívum 1994-től.

Külföldi adatbázisok: Blackwell Synergy, Cambridge Journals Online, EBSCO, Emerald Fulltext, GLIN, Grove Music Online, JSTOR, ProQuest, ProQuest Digital Dissertations, Springer LINK, Business Source Complete, BMJ, International Organizations Online, International Statistical Yearbook, Encyclopaedia of Library and Information Science, Elsevier Science, Euromoney, The Wall Street Journal.

A nemzetközi könyvtárközi kölcsönzés keretében leggyakrabban igénybe vett külföldi kutatási rendszerek: BIBSYS (Norvégia), LIBRIS (Svédország), DigiBib, SUBITO (Németország). A legfőbb akadály a magas térítési díj (átlagosan 14 euróba kerül a használatnak). Automatizált változata 2003-tól a köztársaság 18 könyvtárában működik.

/KUNDELIENE, Daiva – SENOVAITIENE, Reda: Medzikni ničné slu by v Litve. = Kni nica, 7. köt. 10. sz. 2006. p. 17-20./

(Prókai Margit)